

С Т А Н О В И Щ Е

на проф. д-р Пламен Митев, преподавател в Исторически факултет

по процедурата за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 2.2. История и археология (Нова и съвременна история – История на Русия) за нуждите на Исторически факултет (ДВ, бр. 26 от 7. 04. 2015 г.)

Гл. ас. д-р Тина Николаева Георгиева е единственият кандидат в обявения от Софийския университет „Св. Климент Охридски” конкурс за „доцент” по професионално направление 2.2. История и археология (Нова и съвременна история – История на Русия), в който участва с една монография, 14 студии и статии, и 2 рецензии.

Тина Георгиева е възпитаник на Исторически факултет. След дипломирането си работи като журналист, преподавател по гръцки език и учител по история. В периода 1998-2003 г. е редовен докторант на Факултета. Успешно защитава докторската си теза през 2003 г., а от 2004 г. е асистент в катедра Нова и съвременна история. Дори и от подобно кратко представяне на житейския път на Тина Георгиева е видно, че тя притежава солидна професионална подготовка и широка историческа култура. Ако добавя и личните ѝ качества и умения – организираност, критичност, аналитичност, академизъм, усет към новото, стремеж към самоусъвършенстване, отговорност към преподавателските ангажименти, системност и последователност в научната работа – имам всички основания да отбележа, че в лицето на д-р Тина Георгиева Историческият факултет има една безспорна кандидатура за доцент по История на Русия.

Представеният монографичен труд „Консерватизъм и национализъм в Русия (втората половина на 60-те – средата на 80-те години на XIX век)” е в обем от 311 стр. и структурно се състои от увод, три глави, заключение и библиография. Тематично изследването се явява логичен завършек на почти десетилетните проучвания, които Тина Георгиева прави върху развитието на руската обществена мисъл през втората половина на XIX в., като акцентът е поставен върху най-популярните в средите на тогавашния имперски образован елит идейни течения – „охранителството” и руския

национализъм. Трудът е изграден върху богат и разнообразен документален материал, като особено ценни са сведенията, извлечени от личната кореспонденция, мемоарите и вестникарските публикации на по-изявените представители на двете идейни течения. За сполучлив намирам избора от Тина Георгиева подход – не да възпроизвежда вече добре известните факти от идейното формиране и професионалната кариера на своите герои, а чрез комплексен анализ на тяхното творчество да разкрие влиянието им върху следвоенна Русия. Така теоретичните разработки и възгледите на Николай Данилевски, Константин Леонтиев, Михаил Катков, Константин и Иван Аксаков, Михаил Погодин, Владимир Мещерски, Лев Тихомиров и т.н. са представени в тяхното развитие и на фона на конкретните проблеми и предизвикателства, пред които се изправя руското общество след Кримската война. Този именно философско-исторически и културологичен подход позволява на авторката да открие специфичното и да обясни същностното във възгледите на всеки един от споменатите ярки обществени и политически фигури, да изясни мотивите им, да потърси корените на тяхното мирозрение, да проследи собствената им еволюция и да предложи своята си оценка за тяхното реално влияние върху съдбините на Руската империя.

Приноси за българската историопис са общите характеристики, които д-р Тина Георгиева извежда за постреформения руски консерватизъм и национализъм, за пресечните точки на славянофилството с „охранителството” и със зараждащия се руски национализъм, за новите проекции върху и без това сложните взаимоотношения на официален Петербург с Прибалтика, Полша, Финландия, Украйна, с еврейството, с неруското население. Сред безспорните достойнства на текста е и актуалното звучене на пространните анализи на онези елементи от родените през третата четвърт на XIX в. „нови” руски доктрини, които се отнасят до дихотомията „Русия – Европа”, „Изток – Запад”. И най-изкушените познавачи на руската проблематика ще намерят любопитни съвпадения в аргументацията и ориентацията на руската външна политика на някогашния Петербург и днешна Москва.

По-критично настроени читатели, биха открили в рецензирания труд някои пропуски и неточности, или биха изразили някои свои несъгласия с направените в отделните параграфи констатации и оценки. По-важно в случая, според мен, е да се подчертае, че новата монография на д-р Тина Георгиева я представя като зрял, ерудиран и професионален проучвател на новата руска история.

На голямата тема за историята на идейните течения в общественото-политическото и духовното развитие на Русия през XIX в. са посветени и останалите публикации, с които д-р Тина Георгиева участва в конкурса за доцент. Във всички тях, отпечатани или приети за печат в авторитетни научни издания, отново проличава уменията на авторката да улавя важни и дискуссионни проблеми, ясно да формулира и аргументирано да обосновава своите тези, критично да осмисля и интерпретира натрупаната документална информация. Показателни в това отношение са статиите, проследяващи как представителите на духовния елит на Русия „мислят“ балканската политика на Петербург във всичките ѝ възможни аспекти – от перспективите за прекрояване на политическите граници, през значението на православното единство, до образа на Константинопол и ролята на славянофилството за националната еманципация на балканските народи. Впечатляващи с аналитично-синтезиращия си характер са наблюденията върху генезиса на антигерманските настроения в руското общество или пък сполучливата интерпретация на полския въпрос в контекста на амбициите на императорския двор да отстоява и укрепва лидерството на Русия сред славяните в Европа. Като доказателство за новаторския елемент в творческия почерк на Тина Георгиева ще открие и статията ѝ за сблъсъка „свое“ и „чуждо“ в средите на руските литератори от втората половина на XIX в., в която убедително се защитава тезата за превръщането на литературните спорове в политически дебати за бъдещето на Русия и за смисъла от модернизирването на руското общество.

През годините, гл. ас. д-р Тина Георгиева натрупа богат преподавателски опит и напълно заслужено си спечели уважението на цялата факултетна колегия. Чете основни лекционни курсове по история на Русия, Евразия и Източна Европа в различни бакалавърски специалности, както и специализиращи курсове, свързани с новата руска история, в магистърските програми на три катедри – Нова и съвременна история, Етнология и История на Византия и балканските народи. Внимание в творческата биография на Тина Георгиева заслужават и осъществените от нея специализации в Солун и в МГУ, публичните ѝ изяви през последните пет години в различни национални и международни научни форуми, както и участието ѝ в три от големите изследователски проекта на Исторически факултет, финансирани от НФНИ или от МОН.

Процедурните изисквания на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение са спазени. Кандидатът

отговаря и на всички допълнителни изисквания предвидени в Правилника на Софийския университет за заемане на съответната академична длъжност, което ми дава основание убедено да препоръчам на Уважаемото научно жури да избере гл. ас.д-р Тина Георгиева за „доцент”.

проф. д-р Пламен Митев

София, 8. 08. 2015 г.